

TRÌNH BÀY MỘT VẤN ĐỀ

(1 tiết)

I – MỤC TIÊU CẦN ĐẠT

Giúp HS :

- Nắm được yêu cầu cơ bản của việc trình bày một vấn đề.
- Biết cách chuẩn bị trình bày một vấn đề trước tổ hoặc trước lớp.

II – NHỮNG ĐIỂM CẦN LƯU Ý

– Đây là việc trình bày bằng văn nói, không được lẫn lộn giữa văn nói và văn viết. Vấn đề đưa ra để trình bày phải là những vấn đề mà mọi người đều quan tâm. Không chọn những vấn đề viển vông mà chú ý đến những vấn đề thiết thực.

– Trong tiết học này, GV nêu lên và giảng cho HS biết được các yêu cầu cơ bản khi trình bày vấn đề. Phần *Luyện tập* chủ yếu dành cho tiết sau. Việc trình bày, phát biểu ý kiến không phải là công việc tùy hứng mà phải được chuẩn bị chu đáo. GV giúp HS nắm được các bước chuẩn bị để trình bày, phát biểu được tốt.

– Phải biết phát huy tính chủ động của HS bằng cách đưa ra những câu hỏi nhỏ, thích hợp. Phần *Luyện tập* nên để cho HS tự đề xuất tình huống và nêu dự kiến phát biểu.

III – TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC DẠY HỌC

1. Về phương pháp dạy học

– Tiết học này chủ yếu trình bày lí thuyết. GV giải thích cho HS hiểu việc trình bày, phát biểu ý kiến về một vấn đề nào đó là hoạt động thường gặp trong đời sống. Dành thời gian để HS đọc các tình huống trong SGK rồi mới nêu các yêu cầu cần thiết để việc trình bày đạt kết quả tốt.

– Khi giảng cho HS các bước chuẩn bị trình bày một vấn đề, cần có các ví dụ minh họa cho từng bước để HS nắm được các thao tác này một cách cụ thể. Tránh tình trạng "dạy chay", thuần lí thuyết. Các ví dụ đưa ra không quá trừu tượng vì nếu thế, HS khó nắm bắt.

– Phần *Luyện tập* nhằm giúp HS củng cố kiến thức đã học, chủ động đưa ra tình huống và dự kiến trình bày các vấn đề nêu lên trong SGK. GV đưa ra một số tình huống để HS về nhà suy nghĩ nhằm chuẩn bị cho tiết *Luyện tập trình bày một vấn đề*.

2. Gợi ý giải bài tập

Bài tập 1

Phần này để HS tự đề xuất tình huống. GV nên hướng HS tìm đến những vấn đề thiết thực mà xã hội đang quan tâm như cần phải lễ phép, kính trọng đối với người cao tuổi ; vấn đề chơi và học thể nào cho hợp lí ; vấn đề trung thực và tự giác trong thi cử,...

Bài tập 2

Khi trình bày một vấn đề cần phải chú ý đến người nghe vì mấy lí do cơ bản sau :

– Chỉ khi nào chú ý đến đối tượng nghe thì việc trình bày mới hiệu quả, thích hợp. Nói với người cao tuổi phải lễ phép, nói với người ít tuổi phải biết tôn trọng chứ không khinh thường, nói với cử toạ thì không được khiếm nhã, với đối tượng học vấn thấp thì không được dùng từ quá cao siêu, nói với công nhân khác với nói với trí thức,... Việc xác định lứa tuổi, giới tính, nghề nghiệp của người nghe sẽ giúp cho việc trình bày của người nói diễn ra thuận lợi, phù hợp.

– Nói, trình bày vấn đề là một ứng xử văn hoá. Việc xác định đúng đối tượng người nghe cho thấy người nói tôn trọng người nghe và tôn trọng chính bản thân mình.

– Khi thấy người nghe theo dõi việc trình bày của mình chăm chú thì việc trình bày đang diễn ra thuận lợi. Nhưng nếu cử toạ tỏ vẻ không mặn mà, thích thú thì phải có cách điều chỉnh để thu hút và thuyết phục người nghe.

Bài tập 3

Phải phản bác lại quan niệm về "quyền lựa chọn" để bao biện cho việc hút thuốc trong lứa tuổi học đường. Nhưng muốn phản bác, không thể chỉ trả lời không đồng ý mà còn phải biết lập luận, trình bày ý kiến của mình. Việc trình bày, phát biểu ý kiến về vấn đề này cần chú ý đến các khía cạnh sau :

– Nêu lên sự độc hại của thuốc lá (hàm lượng ni-cô-tin trong thuốc lá có nguy cơ gây bệnh thế nào), hằng năm có bao nhiêu người đã chết vì thuốc lá.

– Thuốc lá không chỉ gây bệnh cho người hút thuốc mà còn ảnh hưởng đến những người xung quanh, gây sự ô nhiễm môi trường.

– Tuổi trẻ phải tập trung vào việc học tập là chính. Hút thuốc lá làm ảnh hưởng đến kinh tế gia đình, bản thân người hút sao nhãng việc học hành.

– Kết luận : Hút thuốc lá là một hành vi xấu. Cần có những hành động cụ thể để chống lại tệ nạn này.

Bài tập 4

Dặn HS đọc các tình huống đã nêu và về nhà tự lập đề cương theo trình tự các bước đã nói ở phần II trong SGK.